

Womhaj Bóh!

Cizkło 7.
17. feb.

Lětnik 5.
1895.

Szerbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju šo kóždy šobotu w Šmolerjez knihiczišcjetni w Budyschinje a šu tam dostać ša šchtwórtlětnu pšchedpłatu 40 np.

Njedzela Seragešima.

Joel 2, 12: Wobrocźće šo ke mni i zylej wutrobu.

Šo bješ spravneje a wěrneje pokuty žana nadžija wodawanja njeje, to wuczi naš šwjate pišmo wšchudže. Šo tajkim je trjeba, šo kšchesczijanška dušcha, kotraž chze wodawanje šwojich hrěchow wěšta bycz, derje srošmi, kajka je wěrna pokuta, a šo je wona ju šwucžena. Wěrna pokuta pak šo njemóže i człowškich myšlow, ale jeniczy i Božeho šłowa pšnacź. Šo tym je wona pšchemějenje hrěšneje wutrobny pšches Božu hnadu, Božeho Ducha a Bože šłowo a wobšteji w wutrobnej šrudobje wo tón se šakonja pšnaty hrěch a w trošctnym dowěrjenju na šaklužbu Šhryštušowu jako na šbóžnika zyleho šwěta, i czehož wichińdže wěrne štejenje ša nowym, šwjatym a bohabojašnym žiwjenjom. Hrěch je wotwobroczenie wot Boha, pokuta wchiwobroczuje k njemu. Kaž pucžowar, kiž šo wot praweho pucža šakłudži, hdyž to pytnje, pucž šako pyta, tak ma šo i pokutnym. W pokucze šo šaplepjeny rošom roškwěczuje, šo człowjek, kiž bē prjedy wot czerta a wot šwěta wobkušlowany, do šo dže a šako k šebi pšchĩńdže kaž šubjeny šny. Tež wola šo pšcheměni, šo człowjek, kiž je prjedy šwoje wješele w hrěchu namakał nětko jón i wutrobu hidži, na njón se šylšami špomni a šo šrudži a tyšchi. Prjedy bē jemu šchizowany Šhryštuš wšcho jene, w pokucze pak budže Šhryštuš jeho najkrafnišche šłoto, jeho wutrobny šchaz, trošct a šboze; prjedy bē jemu šwjate žiwjenje hłupošcź a ludanštwo, nětko je jemu wšchědne žiwjenje. Wložesh tajke žiwjenje se šchczěpjnym šchtomom

pšchirunacź, kiž je i pola do šahrody pšchěšadženy, šwobřešany a i dobrym prutom wuhotowany. Wostanje drje šchtom tón šamy, kiž bē prjedy, tola je pšchemějenje wulke, tak derje šnutštowne kaž šwonkowne, a wón pšchĩnješe nětko hinasche plody hacž prjedy. Tak je pokutny hrěšnik i hnadnej Božej ruku i czertoweho kraleštwu do hnadneho kraleštwu Ješom Šhryšta, i hrěcha do prawdošcze, se šmijercze do žiwjenja pšchěšadženy. Wón je pšches pšnacze hrěchow se šakonja morjeny a pšches wěru i Šhryštušom wožiwjeny, tak šo móže wón prajicź: Ja šym živy, niz pak ja, ale Šhryštuš je živy we mni. Š teho hižo šo wujakni, šo tajke pšchemějenje šo nještanje w šłowach a se šwonkownym šdacžom, ale w wutrobje. Wutroba je žórło, kotrež je i hrěchom womasane. Duž dyrbi šo tež czĩšczenje tam šapocžecź. Wutroba je pšchewobrocžena. Duž dyrbi wona wobrocžena bycz. Wona je šacžmita. Duž dyrbi šo roškwětlicź. Wona je štwjerdnjena. Duž dyrbi womehknycź. Czertowa helška móž je šo do najnutrnišcheje dušche šacžĩšcžaka. Duž dyrbi tež n'ebješka móž a Šhryštušowy dych tam došahacź. (Jerem 4, 14; Joel 2, 13; Ješ. 29, 13. 14; Pš. 51, 19.) Dale njeje pšchewidžecź, šo tón Šnješ žyłu wutrobu žada. Wobrocźće šo ke mni i zylej šwojej wutrobu, rjeknje wón. Š temu šłušcha, šo je pokuta bješ ludami, šo i nej khtunje a wutrobne mēnišch, dale, šo wopomnjenje hrěchow niz jeno w šachodnych myšlach nje-wobšteji, a šo jene wóczko nješkožĩch na Šhryšta, šchizowaneho, w Duchu pak na mamon a šwět; napošledku, šo njewobkhowašch šebi žadyn hrěch, ale šo šo tež lubowanym a šwucžnym hrěcham wotrijeknejesh a šo šo i nimi nje-

roszohunijesch kaž s dobrými pscheczelemi s tym žadanjom, je bórny jašo widžecz, ale kaž s najhóršimi njepscheczelemi. Wěrna pokuta je wobnowjenje kschćeniskeho šluba, w kotrymž hmy šo czertej a w chěm jeho štuttam wotrjekli a pschibšluschnošć na šo wšali, šwoje žiwe dny Bohu šlužicz w šwjatošći a prawdošći, kotraž šo jemu špodoša. A temu pomhaj nam, luby šnježe a Božo. Šamjen.

Ša k tebi du! Mje, Božo, horje wšmi,
 Šiž ty mje štworil šy.
 „Šsem ke mni pój, šo wotrjekli šwětewi!“
 Šo jene žadašy ty
 Ša wutrobu czi k darej nojchu,
 Šžin, šo je cžišta, to cze prošchu.
 Ša k tebi du.

Woporniwa lubošć.

I.

Poslednje pruhi šo khowazeho šlónčta šo czerwjene do huffeje štwiczi s jennym wotnom po šchtyrjoch šthodach šwěczachu. Šenož s daloka běšche hara wot hašy šlyšhecž a telko mozy njeměješche, šo mohla czišce myšle teju dweju cžlowjekow, kotraž běšchtaj šamaj hromadže, pschetorhnyč.

Čžičina w małym rumje knježesche, cžičik jenož šwój zokor rymšasche, kotryž běchu jemu šriedž kješchtow drjewjaneje kšćki tykli a stary cžabnik šwoje šnyki tik-tak dawasche.

W ložu, kotrež pšchi ščženje šteješche, šedžešche žona blěda a šucha a na starym štolzu pšchi kšachlach šo stary muž wohrjewasche, kotryž měješche jemu nohu s rubičkami wobwitu. Wón hiščeže žane šchěšćdžefacz lét njeběšche; ale wón šo wjele štaršchi šdasche. Wón měješche pol plěcha a pšches cžolo cžehnjeshche šo jena šakda pšchi druhej a jeho šuche woblicžo běšche runje tajke blěde kaž jeho žonine.

Wón ja róžu na wotnje štejazu kješcht pschihotowasche, šo bychu šo male haložki jeho džeržale. Š cžičej radošću hladajšche na brune pupki, s kotrychž hižo škote kšenicžta won kufachu. Šo běšche tola něšcto wot teje krašnosče, kotraž šo wonlach w štworbje pokaja, a wot kotrejež wbohaj šhoraj ničžo njehonišchtaj.

Šo běšche hižo dolho, šo šana šhora ležešche. Druhe létu hižo běšche, šo wón do lěša hič njemóžesche šebi šjaktow našchžipacz. Wona měješche šwoju nišu se šwojim žoldkom, kotryž najwjazy jědžow njemješe a tak běšche wona wšcha wošlabnyla.

Šo běšche s wulkej šchodu ja wbohého cžěšlu, kotryž nětko nišoho njeměješche, kiž by jemu jědž a hospodaštwu wobštaral. Wón měješche drje džowku, kotraž běšche jemu jenicžta wot 5 džěči wostala, ale wona běšche měšto w šhlamach, hžezž šo žonjaze kobluki hotowachu a tam wuštipicz njemóžesche, dokelž šebi tam wjazy šašluži hacž hdy by domach wostala. Duž dyrbjeshche šušhodžina, kotraž šobu w domje bydlesche, k ruzy byčž a wona to Bože dla njecžinjeshche, wona běšche šama šhuda wudowa a dyrbjeshche jich šchtyri šžiwicz.

Šbřšche pak hiščeže pschindže.

Šedny džej Bohuwěr Šonich hižo dopoldnja w 10 hodž. domoj pschindže, ale niz pšchi a tež niz šam: Šžo mužojo jeho po šthodže horje pschinješechu a jeho wo šriedž šštwy psched ložo šhoreje žony položichu.

„Wón je njeshoze mčl“, woni šnijercž naštróžanej šanje wotmolwichu.

„Šutšje dyrbjeshche šo twarjenje jeshchacz. Šsamej dvě kšli měješchtej šo hiščeže šestajecz. Duž je wopak štwil a dele padnyl. Šle trošhtujče šo jeno, žona; tak šla ta wěž njeje, hacž hdy by hiščeže jemu hórje bylo. Šohu je šebi jenož škamal, to mohla šchija tež byčž. Šhodžicz jašo nawušnje.“

Ščkar pschindže a wohu wobhlada; wón šrudny trošcht pošćiczi: „Mój luby Šonich, wášchu šalu položče na bot, wy budžecz džrbjecž něšcto druhe šapoczecz. Wušwolče šebi powołanje, pšchi kotrymž móžecz šebi šedžo šwój šhlěb šašlužicz.“

Šwjele šylšow drje wobaj wuplakajchtaj, ale šchto móžeshchtaj wbohaj šapoczecz hacž šebi nišu wuškoržicz.

Šušhojenje dwóžy šlamaneje nobi malo potracžowasche, jako běšche kšezž něšak hromadže šroska, šo jichtna šhorosčž pschida a nětko běšche hakle šrudnje, pschetož wohi muž škoro wjazy wot škola štanycz njemóžesche, wošebje w šymje a tež hewak, hdyž na druhe wjedro džěšche.

Šchto šapoczecz?

Šokladniza ja šhorých ¼ lěta placžesche; móšnicžka s kščinu

dyrbjeshche šo wjacž, w kotrežž wonaj našutowane tolerje khowajchtaj — ale te tolerje — to móžeshchtaj licžicz kaž čžyšchtaj — dlěje hacž pol lěta wone njedošahnychu.

Šchto potom?

Měšto wšchak měješche wulke šamóženje a ja šhudnych wjele cžinjeshche, ale pschecžiwu tej myšli, radu prošycz a šo do šapika šhudnych šapifacz dacž, šo cžuczš štareju šbchashche a šanža, jeju džowka, to tež njehajšche.

Šako macž junkrěčž, hdyž běšche wona pódla, něšcto tajke špomni, šo šanža wšcha šacžerwjemi a praji: „Mč, Bóh šwarnuj, mój hnadny šhlěb njecžitaj. Šajki šhlěb je hórki, wošebje ja tajkeho, kotryž je prjedy lěpšich dnjow pomčl. Šadšeho čžu ja dželacz, šo mi krwej pod nóhče štwipi.“

Šak běšche wona prajila a šanža měješche frutu wolu, Šchtož by šebi do hlowny štajila, pšchi tym by wostala.

Štaršchej to wjedžeshchtaj, teho dla wjele napšchecžiwu njeprajeshchtaj ale pšchi šebi myšleschtaj: Šjech cžini — tak dolho budže tracž, potom jej krwej pod nóhče štwipi, a potom? Š potom namaj tola ničžo druhe njewoštanje, hacž wo šmilny šhlěb prošycz.

Šiščeže tón šamny wječor šo šanža se šwojim dobročžiwym knjesom roštrěčowasche. Wona jemu nišu šwojeju štaršcheju wupowjeda a pschijštaji, šo dyrbi šebi druhu šlužbu pytačž, na kotrežž wjazy šašluži. Duž jej knjes, kiž šwoju najlěpšihu dželaczšćku se šlužby pušchěžicz njehajšche, jej ša tydžen 2 hrivnje pschipołoži — a wona wosta.

Š tym wona hiščeže špokojom njeběšche ale wona hiščeže pšches cžabž dželashche a šebi poršty krawawe nadžčla. Šak šamó pol lěta šwojeju štaršcheju šastaracz.

Še štarosčžu štaršchej pschihladowajchtaj, pschetož holzynie liza buchu tydžen a šušchishe. Šrajicz ničžo njeshmedžeshchtaj, šo njehyšchtaj džowku šrudžilow — wonaj džě wjedžeshchtaj, šo wona to s wutrobu rad cžinjeshche a šo šchtwórtu šamju niz jenož šwontownje, ale tež šnutštownje šnajeshche. Šle šo běšchtaj nišowanaj tón wopor wot lubeho džěšča bracz, běšche jimaj tola cžěžto a wonaj šo pódla rudžeshchtaj.

* * *

„Dženža běšchtaj jašo jara šrudnaj, wón na štolzu, wona w ložu. Šonaj wjedžeshchtaj, šo běšche šanža wčžera jašo se šwojeje móšnicžki brala a poslednje pjenješy wudala. Ša myšl jeju cžišchěšesche, šo šlowežta prajicz njemóžeshchtaj, ale jeno cžěžto šdychowajchtaj, doniž šo ššónčnje šana njewoprašča: „Šano, čžemoj hiščeže dlěje pschihladowacz?“

„Šy prajišch s šanžu?“ wón wotmolwi pomalu hlownu pošbchujow.

„Šaj, šano! Ša mam woprawdže šawa w šebi bolosče doščž, ale hdyž na naju džěčžo pohladam, na wšchu bolosčž w šoldku šabydu — tak mje w wutrobje kaša.“

„Šy myšlišch, šo dlěje wot njeje bracz njeshmemy, šana? Mój čžemoj šwětej wušnacž, šo ničžo nimamoj, šo bychmój šmilne dary doštalow.“

Šaj, to je moja myšl. Mój šmow to naju džěčžu winojtaj. Šdyž tak dale džě, nam naju róžiczka šwjadnje. Mójšemoj psched Bohom šamolwicz, šo šo wona wšcha ša naju woprucž?

„Mč, mč, lubšcha šana! Ššym šebi hižo dolho na to myšlit, tak by šo hinaš hodžalo a šym hižo hušto na jajšku mčl, šo čžych šebi papjeru žadacz, šo bych radže proštwu napškal — šo wč bjes teho, šo by šanža šchto wo tym šhoniła. Šle ja šym pschezo jašo šmčrom byl — šebi myšlu, šo by šo šanža šranjena šačžula! Š to by hubjenny džak ša jeju lubošćž byl! — Wčšch ty šchto, šana, šhwilu čžemoj hiščeže pschihladowacz. Ša šebi myšlu, šo šo šanža šama bórny pschěšwědčzi: tak dale njepóndže. Mójščen je prošdna — tak čžze naju šama wot šwojeje šašlužby dlěje ježiwicz? Ša šym na nej widžal, tak wona wšcha šrudna hladashche, hdyž pošledni toleš s móšnje wuczče.“

„Šrawo mašch“, šana wotmolwi. „Šydžen čžemoj hiščeže woczaknyčž. Bjes tym šnano šama pschindže a praji: Šano, macži, šchtož dyrbi byčž, to dyrbi byčž! — Wona džě. Šchto tež tak šaje čžze?“

(Šotracžowanje.)

Šojaze pschedpišmo.

Šandidat předaštwu s mjenom Špielbery s Šurmarškeje běšche psched wjele létami ša wčžerja šyrotownje w Šakškej pošštajeny. Šunkrěčž měješche žadanje šwojeju wobštarneju štaršcheju

wopytac. Jeho pscheczelo jeho na to potajachu, jo je w wulkim itrajche pschi swojej nahladnej wulkojszi bromboriskim wojekskim do rukow panocz. Spielbery hebi swoje pschedewjacze rospomni, poruczi ho i modlitwu a prostwu temu Knjesej a nastupi stroschnje swoje puczowanje. Czechoz bechu ho jeho pscheczelo bojeli, ho ita. W pranim bromboriskim mesce jeho i mozu nujowachu wojak bycz. Wola jeho kompanije stejeiche nje poradzeny jeniczi kyu pschekupza; won beche ho knadneho czelneho pothostanja dla do wojakow podal. Won ho da wot Spielberya w pišanu, w liczenju a w druhich wuzitnych wedomoscach roswuczowacz. Sumu napisa jemu Spielbery te slowa, so by je po nim pisal: „Sawernje, sawernje ja praju czi: Zeli so ho scti i noweho njenarodzi, nje-moze won Boze kralestwo wobladač“ Jan. 3, 3. Wojak te slowa czitajche a hluboke myhle jeho pschewjachu. Sa chwilu ho woprascha: „Scti to je, sctoz seze mi napisal?“

„To hu slowa nascheho Knjesa Jesom Khrysta, kotryz je t Mikodemuszej, t nahladnemu muzej w Israelu reczal.“

„Je to werno?“

„Haj, pschetoz Jesuz Khrystuz, kiz je sam wernosc, je to reczal.“

„Ale, moj Bozo, jeli so hu tele slowa wernosc, dyrby ho ja cziscze nowy czlowjek iczinicz, so bych mohl do Bozeho kralestwa pschicic.“

Spielbery hebi pschedewsa, swojeho towaršcha a wuczomza t sbownosci domjescz. Jeho pschedewjacze besche zohnowane. Wojak ho ja hrachnika a Jesuza ja sbownika hrachnikow sposua. Won pytaiche hradu a wumozenje wot hrachow a tez namata. Won nashoni, scti to reka, „ho i noweho narodzic“. Won bu nowe stworjenje a thodzische w nowym ziwjenju. Jeho swedzenje wo wernosci a jeho hodne thodzenje po ewangeliju skutkowasche na druhich wojakow. Wjele ho hamych na hebje dopomni a ho praschische: „Scti mamy czinic, so sbowni budzemy?“ To fedzbliwosc wubudzi. Wyichkojo drje ho na Spielberya a jeho werybratrow hnewachu, dokelz po jich myhli wojakow czuczivnych modleskich bratrow czinjachu. Spielbery bu se kluzbny puschezny. Wotny po tym bu zohnowany kluzbnik Bozeho slowa, kiz by jara rjenje predowal. Won netk posua, czecho dla besche ho tehdom dyrby pscheczivo radze swojich pscheczelow na pucz stajicz. Wob besche jeho ja grat t wumozenju tamnych wojakow wuswolil.

G. S.

Wernosc biblije, sakitana pscheczivo jeje njepscheczalam.

Kak ho itraelski lud po nczim pod Bozim wodzenjom roswiwa?

(Potraczowanje.)

Lud po czažu Babylonsteho jastwa.

Lud je ho w trudnym czažu Babylonsteho jastwa zyle pschemenil. Na dvoje waschnje bu zyle hinajchi, i prenja swonkownje w swonkownym, statnym, zyrkwinskim a towaršchnym porjedze, i druha pak tez smutka. To druhe jako to najwaznische, posdzicho wopomniwy; duz mamy najprjedy reczecz:

Wo zyrkwinskim a towaršchnym nowym sarjadowanju.

W nudy jastwa pohanju njezistoscz widzo a wohebje wulki psches swerne njewustawaze budzenje profetow lud posua, kajki wulki poklad w swojej werje a sakonju mesische. Wjele drje buch ujezwerni a pohanstwu pschupadzachu, woni ho i wjetscha w pohanskich ludach shubichu abo ho i najmjeršcha do Kanaana njewroczechu. Sich dze niczo do wupuščeneho kraja njezechujesche. W najswernichich a najprawisichich wutrobach pak wotuczi zedzenje po mesce Bozim a jeho Bozej kluzbje, kaz ho wona wurasuje w 126. psalmje wopisuje: „Hdyz ton Knjes tych jatych Zionskich sažo powjedze, dha budzemy jako czi, kotrymz ho dzije“, a w 137. psalmje: „Pschi babylonskich retach pedzichmy my a platakmy, hdyz my na Zion spominachmy“ a d. w. To zedzenje luda Chruza t temu (Efra 1) nawabi, so zidowiskemu ludej dowoli, do swjateho mesta czahnycz, so bych templ twarili. Gusto drje jahorjenje pschi wobczeznosczach a pryzach teho skutka woliwmy, ale profetaj Haggai a Sacharja nowu horliwosc wubudzischtaj a stoncunje ho tez poradzi, porjad sczinicz. Pschi tajkim nastaczu noweho zidowiskeho „stata“ ho rosumi, so podobnje kaz pola kschiznych czahow nabožinska myhl zyle wobkneza, niz jako bych u tym wschitzy ludzo pobožni byli, ale woni bechu posnali, so je

bojosez teho Knjesa sapoczatk mudrosce. „Bozi jako dzerzecz, to je sboze jenotliweho a zyleho luda“, czitaj jeno, i kajkim sahorjenjom ho to w psalmje 119 wupraji, sctuczka 1—5, 16, 72, 88—94. „Sakon twojeho rta je mi lepschi, dnyli wjele tawshnt koteho a hlebra. Hdy by twob jako mbi troscht njebyl, bych ja dawno jahnyl w swojim hubienstwe.“ Bozi jako bu ludowe waschnje, won tak hluboko jim we wutrobje tezi, so woni sami hinaf njechadza. Kaz je w naschich lepschich wošadach zyrkwinske waschnje tak hylne, so by ho na pschikl. bur jara njesbozowny czul, hdy by njedzeli na polu dzelacz dyrbyal, — to ho njehodzi, to ho njeczini — tak bu hyscheze we wjetschej merje zyrkwinske waschnje w wutrobje luda, kiz besche ho domoj wroczil, moz, kotraz zyle ludowe ziwjenje wobknezi. To czim bole, dokelz bechu meschnizy wodzerjo luda. Wo nich pschichodnje.

(Potraczowanje.)

Wschelake i bliska a i daloka.

Nowy pruski minister ja ratastwo knjes i Hammerstein-Loeten je w dlěschej reczi psched hejmom swoje myhle wo pomozu ja ratastwo wosjewil. Won je klubil, so budze knjezerstwo ratarstej nudy najwjetschu fedzbliwosc pschuwobrocziez a, sctoz je mozno, czinic. Hdyz njebudza ho žane wjetsche lekarstwa nalozecz, dha chze ho wone i malymi a tola waznymi sredkami ja polpschenje njefjehnych wobstejnoscow staracz. Tak wjele je wiste, so je minister hwerny pscheczal ratarjom.

Wjele swady je wo tym praschenju, kotre napismo dyrbi nowy dom khezoroweho hejma dostacz. Prajilo ho je, so ho napismo „nemskemu ludu“, njeje khezorej lubilo. Tola njeje to dopokasane. Na to hu napismo „nemskemu khezorstwu“ napisacz chzpli. Czecho dla pak njewustwola napismo, w kotrymz ho wazna wuczba abo napominanje wupraji? Czecho dla niz na pschiklad: (Pschikl. Sal. 14, 34). Prawdosc powyschichuje lud?

Wufaj, kotrez je khezor na swojim narodnym dnju wudal, hu ho hzo prjedy wot sozialdemokratiskich nowin: „Vorwärts“ wosjewite. Duž je najkeršcho hzo nekajki potajny swjast, kotryz hacz do najwyschichich mestow došaha. To je psche wschu meru trudne.

Se wschich polnoziskich dzelow khezorstwa pschikhadzeja powjesce wo wulkich wobczeznosczach wobkhada psches hneh a lod. Wjele železniskich czahow njemoze jedzicz a parne lodze na morju mozachu jeno i najwjetschej pryzu psches lod pschicic. Wot t Londona dla wichorow na morju wjazy krecz wuwosta. Syma je tola kruzšcha pschischla, hacz hmy hebi myhli. Derje jeno, so hu hwy duschnje wodzete.

W Franzowstej ma nowe ministerstwo hzo wulku nudy. Stary polny marschal Canrobert be wumrjel. Won be ho w l. 1870 wjele safluzbny sczinil. Duž knjezerstwo žadache, so by ho ja statne pjenesh pohrjebal. Na to nasto w hejmje tajka hara, so je mladny herbski kral, kiz tehdy runje pschipošluchasche, prajil, so won njeby chzyl franzowstu kronu njescz.

Ton Knjes je moje kublo a moj dzel.

Na mižioniskim hwjedzenju w Stuttgarce powjedasche mižionar Schaal i Indiseje, kaz ho mižionste dzelo druhdy sda podarmo bycz, kaz pak sezenje Jana 12, 32 ho pschezo sažo dopjelni. Wuranje ja netre duchownje kuche leta besche ton džen byl, na kotrymz w Notabal 118 t kschizenizy hotowi psched wošadu stupichu, po krajnym waschnju beku draštu wobleczeni; i dzela bechu pschischli wschelakeje tychnosce dla. „W czažu cholery, hdyz Muhamedanszy wolachu, so chzyl ho choleryny duch wot nich t kscheseržjanam wobrocziez, hmy rjany hwjedzen hwjeczili. Jedyn i tych t kscheseržjanam hotowych bydlesche 30 let dolho w bliskoci mižionsteje stajije, i kotrejez by stajnje swony swonicz kschichal. Won besche husto wschon hmuty t wobroczenju, tola pak borj sažo woliwmy. Stoncunje pschinješe mižionarej stol pschiboha t wopokajmu, so je netk roshudzeny, ho pohanstwa wotrzej; to drjewe won mižionarej wostaji. Jeho macz, sctoz sam, czinjische jeho wotdzerzecz, wona ho psched khezju do pracha czifny, hebi wlošy i hlowny torhasche a ja wjele dnjom niczo njedzische. Wona hnyej hrozische, jeho poklec a to tez czinjische. Wona wopuschezi jeho dom a ho wjazy wroczicz njehasche. Jeho tjo hwakojo i nim sle sakhadzachu. Won wobstajny wosta. A won doczaka, so czile tjo hwakojo a hyscheze 15 druhich hwobjnych ho i nim kschecicz dachu, jeno jeho macz niz. Sako ho jeho mižionar na kscheseržiskim dnju woprascha, kaz jemu je, praji won:

„Prjedy bēšche luta nōz we mui, nētfo pač je wščitko šwētlo.“ Wobstarnaj mandželstaj, kotrajž bēšhtaj šo tež šchečič daloj, namafachtaj domoj pšichedšehi khezku wurubjenu a japučjenu. Šako jeju mišionar wobzarowa, prajšchtaj: „Mōj kmōj wjele rjeišchich wēzow w ewangeliju namafaloj hačž to, šchtož kmōj šhubiloj.“ Nētforty bohaty je tam teho knješa dla wolhudžil, druhy šu šo krawi bicž dali. — „Tōn knjes je moje kublo a mōj džel“, praji David, „a wōn šdžerži mi moje herbštvo.“ Nještajmy šwoje dowērenje na žane druge kublo, pšchetož čži, kiž ša druhim honja, šmeja wjele tyšchnošče. W tej wēstosčzi: „Wōn je mōj a ja šym jehol!“ leži šawdawf: „Ty nješhy wjazy hōičž a zafomniš, ale mašch mēsto w tym mēščze, kotrež ma wēčny šaložk. Wotstup wot šwojich šemšich nadžijow, jena nadžija tebi wotštanje, to je ta žiwa nadžija a w njej mašch šawdawf twojeho nješchod-
neho, nješmaneha a nješwadniveho herbštwa w nješheščach.“

E. S.

Zyrkwinske žiwjenje w Norwegstej.

Ša Norwegstu, ša tōn kraj, kotryž bēšche lētštotetki dolho pola naš nješnaty kraj, je w nowišchim čžašu žiwische džēlbracže wotučžilo. Wošebje je k temu pomhala, šo našch khezor tam w lēčze jēdže a šo tež druhy tam w lēčze strowy powētr wužiwaja. Do Norwegsteje šo wulētly čžinja a to wošebje wot tajkich, kotriž šu šo na Štalštej, Tyrolštej a Šchwajzarštej nahladali. Pucžowanške rosprawy wo Norwegstej šu kedžbliwosčž na tamnišche wobštejnoscže šožile. Wošebje je to zyrkwinske žiwjenje tuteho čžiježe ewangelško-lutheriškeho luda ša naš šajimale. Duž čžemy pšcheglad woprawdže pošbēhowožeho wajchnja norwegškeho luda, našchim čžitarjam podacž.

Morjo nje wobdawa jenož brohi Norwegsteje, ale wupjelni tež šchērote škalowe šchkalby, kotrež hačž na 25 mil hluboko do kraja džeja. Tute škalowe šarēški Norwegški Šjōrd mjenuja a wone maja tajku hlubokosčž, šo šamo wulke lōdže lōhko pšches nje pšchegjēdža. Tyžazy stopow wyšoko hačža tute škalowe ščēny morjo. Čžlowjek mohł šebi myšlicž, šo šu tute Šjōrds nje wobudlene. Šak pač njeje; tež tam šu šo rnbazy a burjo šašydšili, šo bychu na roli še šnadnym wunošchom šwoju žiwnosčž pyčali. Šich khezže, kačž lastoježe hnešda pšchi škalowych ščēnach wišaja. Wulka šamotnosčž a štajne byče w šmjertnym štrajche štej najškerje š pšchicžinu, šo po šchēčž džēlaczežkich dnjach škōčžnje nje dželata pšchindže, na kotrež wobudlet šamotneho mēštna žadanje čžuje ša druhimi bližšchimi w Božim domje šo šēnčž. Šano, hdyž je lēdy škōčžko šhadžalo, šo šwjedženška drašta je wšchej pychu, kotrajž šo tam nošy, woblecže. Šižane rubiškto, šhapa a druga šwjedženška pycha šo š pižaných molowaných šchčinow šjeru. Šotom dže po nahlych pucžach hačž na mēštno, hdyž šo do čžolma štupi. W dešlowanej khezžy šo čžolm šhowa. Čžolm je žemēčki šredk, pšches kotryž mōža Norwegšy še šwojimi šobučžlowjekami do towarštwā štupicž. Woni durbja pšchegjēčž pšches husto jara wyšote žolmy k tej wšy, hdyž je wot drjewa rjenje ale jednorje natwarjena zyrkwicžka. Šodžiny dolho maja jēčž. Wot wšchitlich bokow pšchincž widžijch je šchēčž hačž do dwazycži wošobami wobhadžene čžolmy. Šdyž tam dojēdžeja šo čžolm na brjōh wuczechuje. Šony šo pyčha še šwojimi rubiškami, šhladkuja šebi wlošy. Šwjedženšy wupšcheni do zyrkwije džeja, hdyž duchowny, kotryž je tež na čžolnje pšchijel, na nich čžaka. Š najwjetšchimi čžēčkotami je tež wōn na morju šo bēdžicž durbjal. Šutrnje pošluchaja šemšcherjo na přēdowanje. Ša jich woblicžach je pošnacž, šo je w jich wutrobje woprawdže šlōd a lačnosčž po žiwym šlowje Božim, kotrež šo jim jašnje a šrošymliwje wukladuje. Šo wobšamktnenej Božej šlužbje kōždy čžije š Božeho doma dže. Wontach šo pšchegželjo witaja a šebi wutrobny wušypaja. Šiži brjōhy šjēdža, šchtož šu šebi šobu pšchijekšli. Šotom šalešu šašo do čžolmow, šo bychu šašo dom dojeli. Šdyž w šymje wētry hōwra, šnēh a šurjala powētr napjelnitej, šo kōždy čžolm domoj nje wēčži, ale wētry jōn rošlamaja a do hlubiny pohrjebaja. Šola wšcheho teho, šo wutrobicži Norwegšy njeboja. Šičžo jich nješadžerži, šo bychu k temu mēštnu šhwatali, hdyž Bože šlowo šo prawe a čžite pšchijowjeda.

Šak je pola naš žyle šinat? Šhwataja ludžo pola naš tež š tajkim žēdženjom do Božeho domu, ruijēž maja šliško a pucž wobēžny njeje? Wo jich wjele mōže šo prajicž: „Šenje hotowi do Božeho domu!“ Džiwnje je, šo ludžo w prawym

čžašu hotowi nješju do Božeho domu a hdyž tež du, mōhli šo š dycha wobēžecž. Druhy šašo š žyla nješchindu, čžeho dla? Wjele je šašo tajkich, šo drje du, ale radži wontach pšcheg zyrkwju šteja a šebi šleškow na žyly tydžen našbēraja. Druhdy tež ludžom šony pšchindu, w kotrychž šo jim džije, šo je nje dželata a šo čžedža do Božeho domu, ale šo nje mōža šo dowobletacž, šo woblcže njenamafaja. Woni hotowi nješju. Šjes tym šajwoni a pšchegjo šašo šo jim wšchelake domjaze džēlo do pucža lehuje, šo š žyla do Božeho domu nješchindu. — Štara žona tele šony prawe po šchēčžijanskim wajchnju tak wukladowajche: „Wōh tōn knjes čže naš napominacž, šo bychmy šaše šestawali, nješheša pyčacž, šo by šo nam tak nješchlo, kačž š Božim domom, šo pošdže pšchindžemy, kačž nje mudre knježny.“

E. S.

List knihowneho pošelnika.

Š teho lista šo nētotre niž nowe, ale pšchegjo šašo wažne napominaze myšle šdžela. Šōn pošelnik tak pišche:

„Šknihowny pošelnik lud šēpje šesnaje hačž nētforty druhy čžlowjek, kiž jenož šwjeršchuje š nim hromadže pšchindže. Wōn pač widži, kačž mnohy šchēčžijenjo žani šchēčžijenjo wjazy nješju, dokelž šu wot žiweho šchēčžijanstwa wotštupili. Wjele jich ani čžlowiškeho žiwjenja wjazy nje wjedže a pola nich reka: „Šēšmy a pijmy, pšchetož jutšje mōžemy morwi byč.“ Šo woni praktiše žiwjenje mjenuja. „Šorjekach ničžo njeje, tu čžemy nješheša mēčž, kačž je bohaty na šwēčže ma. Čžeho dla durbjal džēlacžer tajki hlupy byč a šemšchi šhodžicž a w bibliji čžitacž? Bohacž a šdželani to tež nječžinja.“ Šak praja a biblija a natwarjaze knihi nēhdže w kucžiku šaproschene leža a wutroba jich wobšedžerja je štwjerdnjena, šacžmita a šajēdojčžena š nje lubošymy a šlymi myšlemi. Šo „špēwaj a džēlaj“ je wjele šchēčžijanow šabylo; woni šo ranšchich, šlidowych a wječžorných pacžerjow hašbujaja, — dokelž to wjazy mōda njeje. Šaj žive (praktiše) šchēčžijanstwo je š mody pšchijchlo.

Wjele jich praji, šo k modlenju a čžitanju šhwile nimaja a tola maja šhwile čžitacž šwētne žadosče wubudžaze powjedacžka, rubježniše bajki a kōždy džēn nowiny. Šud kōji ša mōdlišnowymi pucherjemi kačž džēči a čžaš še šhuitšmi rēčžemi pšchēčžinja. Šhutne šchēčžijanstwo je jim napschecžiwō, dokelž pravu hōdnosčž biblije nješmaja. Čži, šo tak nješowazy japošchtoljo šwobody, ščelū šwoje lecžaze kōpjena won do luda, wušywaju šwōj jēd a tōn šo tak rady pošera, kačž šo Čhineša opija šmjercž šuri, kačž jich wjele čžita w tyč šozialdemokratiškich pižmach, domž jich dušcha wotēmrēla njeje. Šrawa mudrosčž, lubosčž k Bohu a čžlowjekam, mēč pobrachuje, dokelž Bože šlowo tam njeje.“

Šak pišche tōn pošelnik, my čžemy jeholno šlowa wopomnicž kōždy na tym mēščze, hdyž je wot Boha štajeny, šo bychmy po šwojich mozach pomhali, šo by žive šchēčžijanstwo šašo mozy nad ludom nadoblylo.

Š rošpominanju.

Štož ja wēščze wēm.

Ša wēščze wēm, šo škomdženy wokomik žana modlitwa, žana proštwā šašo nješchiješe a šo je teho dla radžicž, šo wokomik wužiju a čžaš wukupju.

Ša wēščze wēm, šo ničžo tak nješosonne njeje, hačž šo na nje wēšte špuschēčžecž, a šo šo šam na šebje špuschēčžecž nje mōžu.

Ša wēščze wēm, šo ničžo šemšte šobu wšacž nje mōžu a šo durbju wšchitko wopušchēčžicž, tola nješham ni ničžo šachodne moju wutrobu pošpnyčž.

„Šomhaj Wōh“ je wot nētka niž jenož pola knješow duchowných, ale tež we wšchēch pšchēdawarňjad „Ššerb. Šowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacž. Ša šchtwōrcž lēta placži wōn 40 np., jenošliwe čžizla šo po 4 np. pšchēdawaju.